

Bonus – vysvětlení instrukcí

1 - V textu je přítomen narativní adresát.

Jako má text svého vypravěče (většinou), tak může mít na druhé straně také adresáta. Z textu je pak patrné, komu vypravěč příběh vypráví. Může to být jedna z postav, ale také se vypravěč může obracet obecně na nás čtenáře.

2 - V textu je obsažen proud vědomí některé z postav, nebo fokalizace.

Postavy si představujeme jako lidi, mají tedy i své vlastní myšlenky. Ty může autor ztvárnit různě, zde jsou dvě možnosti. U proudu vědomí jde o zapsané (vyprávěné) myšlení postavy, které je určeno jen jí samé, ne jiným postavám. Protože jde o zapsané myšlení, a myšlení často skáče z jedné věci na druhou, něco se nedovysvětlí, někdy se nedokončí věta, může se mluvit jen v útržcích.

Fokalizace nám také ukazuje myšlení postavy, ale jinak. Objevuje se ve chvílích, kdy vypráví heterodiegetický vypravěč (není součástí příběhu), který ale najednou sdělí něco, co je jasné, že není jeho myšlenka, ale myšlenka některé z postav. Použije třeba její obvyklé výrazy, názory, vnímání prostoru. Ale vše – myšlenky vypravěče i postav - je vyprávěno stále ve 3. osobě, tedy v tzv. er-formě.

3 - V průběhu textu je změněn vypravěč.

Vypravěč se může změnit i v průběhu vyprávění jednoho příběhu, nejen u vložených (intradiegetických) vyprávění. Vypravěči se můžou doplňovat, navazovat jeden na druhého, ale také si mohou protiřečit, vyprávět stejné události znova a každý jinak. Možností je mnoho.

4 - V textu se náhle objeví nová postava.

Každá postava má v textu nějakou roli, funkci. Může příběh jen doplnit nebo úplně změnit běh událostí. To záleží jen na tvůrci.

5 - Do textu je zařazena nějaká významná satelitní událost.

Události příběhu jsou dvojího druhu: jádrové – to jsou takové, které kdybychom vynechaly, příběh se změní anebo nebude dávat smysl. Navazují jedna na druhou, jedna je příčinou další. Pak jsou to události satelitní – ty můžeme vynechat, příběh se nezmění, jsou zde kvůli celkovému vyprávění. Ukáží nám třeba, jak se postavy chovají a jaké tedy jsou, jak to funguje ve světě příběhu a o čem celé vyprávění hlavně je, co chce čtenáři sdělit za myšlenku.

6 - Do textu je vloženo intradiegetické vyprávění.

Ve vyprávění jednoho příběhu se může vyprávět ještě jiný příběh a v něm samozřejmě zase další. Může ho vyprávět stejný vypravěč nebo některá z postav, která zatím nevyprávěla. Vyprávění se může také uskutečnit třeba způsobem nalezeného rukopisu nebo knihy, kterou někdo čte, nahrávky, videa, které někdo poslouchá nebo sleduje anebo dokonce tvoří.